

Ponad 28 mln zł trafi do 12 gmin w województwie śląskim w ramach działania „Czyste Powietrze”.

Miliony na walkę z niską emisją

Zarząd Województwa zatwierdził wnioski o dofinansowanie projektów w ramach konkursu „Czyste Powietrze” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego 2014-2020. Środki są przeznaczone na działania związane z efektywnością energetyczną, odnawialnymi źródłami energii i gospodarką niskoemisyjną. W poprzednich dwóch naborach w ramach konkursu dofinansowano 12 projektów na łączną kwotę 14,4 mln zł.

- To kolejne 28 mln zł na walkę ze smogiem. Troska o czyste powietrze, a co za tym idzie lepszą jakość zdrowia i dłuższe życie mieszkańców województwa jest priorytetem dla władz regionu. Cieszą się, że te środki trafią za pośrednictwem gmin do mieszkańców i pozwolą wymienić stare, nieefektywne źródła ciepła na kotły ekologiczne, spełniające najwyższe standardy. To kolejny krok w stronę poprawy jakości życia w regionie i szansa na skuteczną walkę z niską emisją – powiedział marszałek Jakub Chelstowski.

Środki trafią do poniższych 12 gmin z województwa śląskiego:

* Rybnik - prawie 3,8 mln zł na projekt: „Wymiana źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych na terenie miasta Rybnika – edycja II”;

* Tychy – blisko 1,2 mln zł na projekt: „Wymiana węglowych źródeł ciepła szansą na poprawę powietrza w Tychach – etap II”;

* Myszków – **ponad 1,2 mln zł na projekt: „Granty – wymiana pieców c.o. w Myszkowie”**,

* Godów – prawie 532 tys. zł na projekt: „Zapora antysmogowa – walka ze smogiem w gminie Godów”;

* Wodzisław Śląski – prawie 339 tys. zł na projekt: „Wymiana źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych na terenie miasta Wodzisław Śląski – etap II”;

* Bielsko-Biała – prawie 2,7 mln zł na projekt: „Likwidacja starych źródeł ciepła na paliwa stałe w Bielsku-Białej – etap II”;

* Tarnowskie Góry – blisko 2,4 mln zł na projekt: „Czysty LUFT w Tarnowskich Górach”;

* Gliwice – niespełna 2,7 mln zł na projekt: „Czyste powietrze nad Gliwicami – wymiana indywidualnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych”;

* Zabrze – 4,2 mln zł na projekt: „Dbaj o powietrze 2.0 – dofinansowanie wymiany źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych”;

* Knurów – blisko 350 tys. zł na projekt: „Czyste powietrze – wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych w gminie Knurów – etap II”;

* Katowice – 6,1 mln zł na projekt: „Poprawa jakości powietrza w Katowicach poprzez wymianę systemów grzewczych opalanych węglem w budynkach jednorodzinnych”;

* Sosnowiec – prawie 2,9 mln zł na projekt: „Wymiana źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych na terenie miasta Sosnowca”.

red.

Coraz większa susza

...i często rozwija się niepostrzeżenie. Na początku najczęściej mamy do czynienia z suszą meteorologiczną, czyli brakiem opadów deszczu przed dłuższy czas. W Polsce spotykamy się także z suszą rolniczą. Wskutek nieregularnych opadów, szczególnie w okresach letnich, wysokie temperatury zwiększają parowanie z powierzchni ziemi, czego konsekwencją jest zbyt niski poziom wilgotności gleby, utrudniający lub uniemożliwiający poprawny wzrost roślin. Z kolei suszę hydrologiczną możemy obserwować na przykładzie rzek i ich niskiego stanu wody. Według raportu IMiGW z kwietnia obecnego roku zagraża ona już 5,65% obszarów Polski.

Opady w Polsce są coraz bardziej nieregularne, ale zarazem obfite. Choć teoretycznie może wydawać się, że duże opady deszczu nie są wcale takie złe, nie jest to niestety prawdą. Obfite deszcze nie spełniają odpowiednich funkcji odżywiających – wielu naukowców porównuje tę sytuację do zbyt intensywnego podlewania roślin, które w efekcie „duszą się” od nadmiaru wody.

Mówiąc o suszy w Polsce, nie sposób nie wspomnieć o przyczynach tego zjawiska. Pierwszą z nich jest postępująca zmiana

klimatu, która wiąże się z zaburzaniem atmosferycznej cyrkulacji i szeregiem innych czynników. Drugim powodem jest złe zarządzanie dostępnymi w Polsce zasobami wody. Za ponad 60% zużycia zasobów wodnych odpowiedzialne są elektrownie i elektrociepłownie, w dalszej kolejności jest też zużycie wody przez nas samych, przetwórstwo przemysłowe oraz sektor górnictwa. Powszechną przyczyną suszy w Polsce jest także brak odpowiedniej ilości zbiorników retencyjnych. Te mają za zadanie gromadzić nadmiar wody w czasie intensywnych opadów, tak, by można było wykorzystać ją podczas suszy. Zbiorniki retencyjne nie tylko zwiększają szansę przetrwania wodnych ekosystemów, ale zmniejszają także ryzyko powodziowe.

Jak zapobiegać suszy?

Przede wszystkim nie marnujmy wody. To mały krok, ale podejmowany kolektywnie przyczynia się do większych zmian. Podlewanie ogrodów, mycie samochodów i nawadnianie upraw to sytuacje, w których wykorzystujemy wodę wodociągową. W niektórych przypadkach jako alternatywa idealnie sprawdzi się deszczówka – podczas ulewnych opadów można zgromadzić naprawdę pokaźne ilości wody. Osoby posiadające własne uprawy mogą z kolei skorzystać z programu retencji korytowej, który powstał z myślą o polskich rolnikach.

Zmiany w programie „Czyste Powietrze”

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej poinformował, iż program „Czyste Powietrze”, zostanie poddany aktualizacji. Dzięki zmianom program będzie uwzględniał zmieniające się warunki geopolityczne i rynkowe oraz zakładał jako podstawę eliminację strat ciepła. Korzystne dla beneficjentów modyfikacje nastąpią w drugiej połowie bieżącego roku.

Z uwagi na szereg wyzwań wynikających z warunków geopolitycznych, dynamicznej sytuacji rynkowej i skokowo wzrastających cen nośników energii i materiałów, resort klimatu i środowiska prowadzi prace nad opracowaniem kolejnych zmian w programie „Czyste Powietrze”. Aktualizacja ma stanowić zachętę dla osób, które będą wnioskować o dotację na wymianę źródła ciepła i termomodernizację budynku mieszkalnego, tak, aby zaplanowana do realizacji inwestycja w efekcie doprowadziła do znacznego ograniczenia zużycia ciepła niezbędnego do ogrzania budynku.

Zgodnie z nazwą, program „Czyste Powietrze” dotyczy szeregu działań, których skutkiem ma być zdecydowanie lepszy stan powietrza w Polsce. Chodzi o systematyczną i skuteczną eliminację największego źródła smogu poprzez wymianę starych pieców i kotłów na paliwo stałe oraz termomodernizację domów jednorodzinnych – tak, aby można było w nich efektywnie zarządzać energią. Projekt prowadzony przez NFOŚiGW proponuje nie tylko wsparcie wymiany urządzeń grzewczych i ocieplenia budynków, ale także zastosowanie kompleksowych rozwiązań, w tym dofinansowanie dokumentacji, na przykład audytu energetycznego, który umożliwia ocenę stanu domu i wskazuje, jakie prace należy wykonać, aby budynek był efektywny energetycznie. Korzyści ekologiczne wynikające z zastosowania nowych, przewidzianych w programie nisko- i zeroemisyjnych źródeł ciepła, jak i technologii, muszą być oczywiste i wymierne, także w sensie ekonomicznym.

Według planu, najbliższe i najpilniejsze modyfikacje programu „Czyste Powie-

trze” mają być wdrożone na przełomie III i IV kwartału 2022 r. Program jest zarazem przygotowywany do absorpcji środków zewnętrznych z Krajowego Planu Odbudowy (KPO) oraz programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS), stanowiącego kontynuację dwóch wcześniejszych Programów Operacyjnych Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 oraz 2014-2020 (POIiŚ). W tym zakresie również trwają jeszcze prace – tak, aby maksymalnie uprościć procedurę aplikowania.

Dodatkowym, istotnym czynnikiem jest fakt, że NFOŚiGW na początku drugiej połowy 2022 r. planuje wdrożenie nowego programu pod nazwą „Ciepłe Mieszkanie”, komplementarnego wobec „Czystego Powietrza”. Będzie on bazował na doświadczeniach i wnioskach z pilotaży skierowanych do właścicieli budynków wielorodzinnych, które od ubiegłego roku są prowadzone na terenie województwa zachodniopomorskiego i dolnośląskiego, a także śląskiego (gmina Pszczyna).

Kolejnym etapem modyfikacji w programie „Czyste Powietrze” (chodzi o drugi etap 3. części, który uruchomiono 25 stycznia br.) będzie dodatkowe wsparcie dla najmniej zamożnych właścicieli domów jednorodzinnych.

Obecnie w programie „Czyste Powietrze” można otrzymać z NFOŚiGW dotacje na wymianę źródeł ciepła i termomodernizację domu w wysokości: do 30 000 zł dla podstawowego poziomu dofinansowania, 37 000 zł dla poziomu podwyższonego oraz 69 000 zł dla najwyższego poziomu. Oferta jest skierowana do właścicieli lub współwłaścicieli jednorodzinnych budynków mieszkalnych lub wydzielonych w domach jednorodzinnych lokali mieszkalnych z wyodrębnioną księgą wieczystą. Dotacja z NFOŚiGW obejmuje wymianę starych i nieefektywnych pieców na paliwo stałe na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy, a także przeprowadzenie gruntownych prac termomodernizacyjnych budynku, w tym jego ocieplenie oraz wymianę drzwi i okien.

red.

Oszczędzanie wody sprowadza się także do bardzo przyziemnych, codziennych wyborów. Podczas kąpieli w wannie można zużyć nawet ponad 170 litrów wody – dla porównania, kilkuminutowy prysznic to ok. 40 litrów zużytej wody. Zarówno wodę po kąpieli, jak i po prysznicu, można wykorzystać ponownie, na przykład do umycia podłogi czy spłukiwania toalety.

Kolejny punkt to mycie zębów. Podczas tej czynności wielu z nas pozwala płynąć

niekontrolowanemu strumieniowi wody, a to duży błąd. Zakręcanie kranu wtedy, kiedy nie potrzebujemy leżącej wody to mała, ale znacząca zmiana. Podobną oszczędność zastosujemy przy praniu i myciu naczyń. Starajmy się włączać pralkę w momencie, gdy się zapelni i podobnie postępujemy ze zmywarką. Dzięki temu nie tylko oszczędzimy wodę i pieniądze, ale także zrobimy krok, by zapobiec suszy.

red.

Kolumnę dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach